

Judikatūras krājums

TIESAS RĪKOJUMS (virspalāta)

2018. gada 17. decembrī*

[Teksts labots ar 2019. gada 2. jūlija rīkojumu]

Pagaidu noregulējums – LESD 279. pants – Pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu – LESD 19. panta 1. punkta otrā daļa – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 47. pants – Efektīva tiesiskā aizsardzība – Tiesnešu neatkarība

Lietā C-619/18 R

par pieteikumu, kas iesniegts 2018. gada 2. oktobrī, par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar LESD 279. pantu un Tiesas Reglamenta 160. panta 2. punktu,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *K. Banks*, kā arī *H. Krämer* un *S. L. Kalēda*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Polijas Republiku, ko pārstāv *B. Majczyna*, kā arī *K. Majcher* un *S. Żyrek*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Ungārija, ko pārstāv *M. Z. Fehér*, pārstāvis,

persona, kas iestājusies lietā,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *K. Lenaerts* [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece *R. Silva de Lapuerta* [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), palātu priekšsēdētāji *A. Arabadžijevs* [*A. Arabadžiev*], *A. Prehala* [*A. Prechal*], *M. Vilars* [*M. Vilaras*], *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*], *K. Toadere* [*C. Toader*], *F. Biltšens* [*F. Biltgen*], *K. Jirimēe* [*K. Jürimäe*] un *K. Likurgs* [*C. Lycourgos*], tiesneši *L. Bejs Larsens* [*L. Bay Larsen*], *D. Švābi* [*D. Šváby*], *K.G. Fernlunds* [*C. G. Fernlund*], *K. Vajda* [*C. Vajda*] un *S. Rodins* [*S. Rodin*],

uzklausījusi ģenerālvokātu *J. Tančevu* [*E. Tanchev*],

izdod šo rīkojumu.

* Tiesvedības valoda – poļu.

Rīkojums

- 1 Pieteikumā par pagaidu noregulējumu Eiropas Komisija lūdz Tiesu uzdot Polijas Republikai, līdz tiks pasludināts Tiesas spriedums pēc būtības:
 - apturēt 2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu) (2018. gada *Dz. U.*, 5. pozīcija) 37. panta 1.–4. punkta un 111. panta 1. un 1.*bis* punkta piemērošanu, 2018. gada 10. maija *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, Likumā par Augstāko tiesu un noteiktos citos likumos) (2018. gada *Dz. U.*, 1045. pozīcija, turpmāk tekstā – “grozījumu likums”) 5. panta (turpmāk tekstā kopā – “strīdīgās valsts tiesību normas”), kā arī jebkāda cita pasākuma, kas noteikts šo tiesību normu istenošanai, piemērošanu;
 - veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) tiesneši, ko skar strīdīgās valsts tiesību normas, var turpināt pildīt savus pienākumus šajā amatā, kuru viņi ieņēma 2018. gada 3. aprīlī, kad stājas spēkā Likums par Augstāko tiesu, – tādā pašā statusā un ar tādām pašām tiesībām un nodarbinātības nosacījumiem, kādi uz viņiem attiecas līdz 2018. gada 3. aprīlim;
 - atturēties no jebkādām darbībām, kas saistītas ar [jaunu] tiesnešu iecelšanu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) to tiesnešu vietā, uz kuriem attiecas strīdīgās valsts tiesību normas, kā arī no jebkādiem citiem pasākumiem, kas saistīti ar jauna minētās tiesas pirmā priekšsēdētāja iecelšanu vai ar tās personas noteikšanu, kas ir pilnvarota vadīt minēto tiesu tās esošā pirmā priekšsēdētāja vietā līdz jauna pirmā priekšsēdētāja iecelšanai, un
 - paziņot Komisijai vēlākais mēnesi pēc tam, kad paziņots Tiesas rīkojums par prasītajiem pagaidu pasākumiem, un pēc tam regulāri katru mēnesi – par visiem pasākumiem, ko tā būs veikusi, lai pilnībā izpildītu šo rīkojumu.
- 2 Komisija saskaņā ar Tiesas Reglamenta 160. panta 7. punktu arī lūdza noteikt iepriekšējā punktā minētos pagaidu pasākumus, pirms vēl atbildētāja būs iesniegusi savus apsvērumus, tādēļ ka pastāv būtiska un neatgriezeniska kaitējuma risks tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, piemērojot Savienības tiesības.
- 3 Šie lūgumi ir iesniegti saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko Komisija cēlusi 2018. gada 2. oktobrī (turpmāk tekstā – “prasība sakarā ar pienākumu neizpildi”), lūdzot konstatēt, ka, pirmkārt, samazinot *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecumu un piemērojot minēto pasākumu amata pienākumus pildošiem tiesnešiem, kas iecelti pirms 2018. gada 3. aprīļa, un, otrkārt, piešķirot Polijas Republikas prezidentam diskrecionāras pilnvaras pagarināt šīs tiesas tiesnešu pilnvaru termiņu pēc jaunā noteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanas, Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu paredzētos pienākumus. Šī prasība tika reģistrēta ar numuru C-619/18.
- 4 Ar 2018. gada 19. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-619/18 R, nav publicēts, EU:C:2018:852) Tiesas priekšsēdētāja vietniece, piemērojot Reglamenta 160. panta 7. punktu, provizoriski apmierināja pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu uz laiku līdz galīgā rīkojuma izdošanai šajā pagaidu noregulējuma tiesvedībā.
- 5 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 161. panta 1. punktu Tiesas priekšsēdētāja vietniece nodeva šo lietu Tiesai, kas, ņemot vērā šīs lietas nozīmīgumu, to piešķīra Virspalātai saskaņā ar minētā reglamenta 60. panta 1. punktu.

- 6 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 30. oktobra lēmumu Ungārijai tika piešķirta atļauja iestāties lietā Polijas Republikas prasījumu atbalstam tiesvedības mutvārdu daļas vajadzībām.
- 7 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 15. novembra rīkojumu Komisija/Polija (C-619/18, EU:C:2018:910) lieta C-619/18 tika izskatīta paātrinātā tiesvedībā, kāda ir paredzēta Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23.a pantā un Reglamenta 133. pantā.
- 8 2018. gada 16. novembrī gan lietas dalībnieču, gan Ungārijas mutvārdu apsvērumi tika uzklausi tiesas sēdē Virspalātā.

Atbilstošās tiesību normas

Polijas Konstitūcija

- 9 [Ar labojumu, kas izdarīts ar 2019. gada 2. jūlija rīkojumu] Saskaņā ar Polijas Konstitūcijas 183. panta 3. punktu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmais priekšsēdētājs tiek iecelts amatā uz sešiem gadiem.

Likums par Augstāko tiesu

- 10 Likuma par Augstāko tiesu 37. panta 1.–4. punktā ir noteikts:

“1. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesneši pensionējas savā 65. dzimšanas dienā, izņemot, ja viņi ne vēlāk kā 6 mēnešus un ne agrāk kā 12 mēnešus pirms šī [65 gadu] vecuma sasniegšanas ir iesnieguši paziņojumu par vēlmi turpināt ieņemt amatu un tādu izziņu, kura apliecina, ka viņu veselības stāvoklis nav šķērslis tiesneša pienākumu pildīšanai, un kura izsniegta saskaņā ar tiesnešu amata kandidātiem izvirzītajiem nosacījumiem, un ja Polijas Republikas prezidents piekrīt tiesneša turpmākajam darbam [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesneša amatā.

1.*bis* Pirms šādas atļaujas piešķiršanas Polijas Republikas prezidentam ir jākonsultējas ar Valsts tiesu padomi. Valsts tiesu padome sniedz Polijas Republikas prezidentam atzinumu 30 dienu laikā no dienas, kad Polijas Republikas prezidents lūdz sniegt šādu atzinumu. Ja atzinums netiek sniegts otrajā teikumā noteiktajā termiņā, uzskatāms, ka Valsts tiesu padome ir sniegusi pozitīvu atzinumu.

1.*ter* Izstrādājot 1.*bis* punktā minēto atzinumu, Valsts tiesu padomei ir jāņem vērā tiesu sistēmas intereses vai būtiskas sabiedrības intereses, it īpaši [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] personāla racionāla izmantošana vai vajadzības, kas izriet no [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] atsevišķu palātu darba slodzes.

2. 1. punktā minētais paziņojums un izziņa iesniedzami [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmajam priekšsēdētājam, kurš kopā ar savu atzinumu to nekavējoties iesniedz Polijas Republikas prezidentam. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmais priekšsēdētājs savu paziņojumu un izziņu kopā ar [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] kolēģijas atzinumu iesniedz Polijas Republikas prezidentam.

3. Polijas Republikas prezidents piekrišanu [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnesim turpināt ieņemt amatu var dot 3 mēnešu laikā no dienas, kad saņemts 1.*bis* punktā minētais Valsts tiesu padomes atzinums, vai 3 mēnešu laikā pēc minētā atzinuma iesniegšanas termiņa beigām. Piekrišanas nesniegšana pirmajā teikumā minētajā termiņā nozīmē, ka tiesnesis pensionējas savā 65. dzimšanas dienā. Ja [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnesis sasniedz 1. punktā minēto vecumu, pirms ir beigusies viņa amata pilnvaru pagarināšanas procedūra, viņš paliek amatā līdz minētās procedūras noslēgumam.

4. 1. punktā minēto atļauju piešķir uz 3 gadiem ne vairāk kā divreiz. Šī panta 3. punkta noteikumus piemēro *mutatis mutandis*. Ikviens tiesnesis, kuram ir ļauts turpināt pildīt savus amata pienākumus [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)], jebkurā brīdī var pensionēties no savas 65. dzimšanas dienas, nosūtot paziņojumu [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] pirmajam priekšsēdētājam, kurš nekavējoties to pārsūta Polijas Republikas prezidentam. [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] pirmais priekšsēdētājs nosūta šo paziņojumu tieši Polijas Republikas prezidentam.”

11 Šī likuma 111. panta 1. un 1.a punktā ir noteikts:

“1. [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] tiesneši, kuri līdz šī likuma spēkā stāšanās dienai ir sasnieguši 65 gadu vecumu vai sasniegs 65 gadu vecumu 3 mēnešu laikā no šī likuma spēkā stāšanās dienas, pensionējas nākamajā dienā pēc 3 mēnešu beigām no šī likuma spēkā stāšanās dienas, ja vien viņi 1 mēneša laikā no šī likuma spēkā stāšanās dienas neiesniedz 37. panta 1. punktā minēto paziņojumu un apliecību un ja vien Polijas Republikas prezidents neļauj tiesnesim turpināt ieņemt [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] tiesneša amatu. 37. panta 2.–4. punkta normas ir piemērojamas *mutatis mutandis*.”

1.bis [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] tiesneši, kas sasniedz 65 gadu vecumu 3 līdz 12 mēnešu periodā pēc šī likuma spēkā stāšanās dienas, pensionējas 12 mēnešu laikā no šī likuma spēkā stāšanās dienas, ja vien tie minētajā laikposmā neiesniedz paziņojumu un izziņu, kas minēti 37. panta 1. punktā, un ja vien Polijas Republikas prezidents nedod piekrišanu [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] tiesnesim turpināt ieņemt savu amatu. 37. panta 1.bis –4. punkta noteikumus piemēro *mutatis mutandis*.”

12 Likums par Augstāko tiesu ir stājies spēkā 2018. gada 3. aprīlī.

Grozījumu likums

13 Grozījumu likuma 5. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Polijas Republikas prezidentam nolūkā saņemt atzinumu nekavējoties ir jānosūta Valsts tiesu padomei paziņojumi, kuri minēti Likuma [par Augstāko tiesu] 37. panta 1. punktā un 111. panta 1. punktā un kurus viņš nav izskatījis līdz šī likuma spēkā stāšanās dienai. Valsts tiesu padome sniedz savu atzinumu 30 dienu laikā pēc Polijas Republikas prezidenta aicinājuma sniegt tās atzinumu. Polijas Republikas prezidents 60 dienu laikā no Valsts tiesu padomes atzinuma saņemšanas vai no šī atzinuma iesniegšanas termiņa beigām var atļaut [Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa)] tiesnesim turpināt pildīt savus amata pienākumus. Ar šo likumu grozītā Likuma [par Augstāko tiesu] 37. panta 2.–4. punkts ir piemērojams *mutatis mutandis*.”

Tiesvedības priekšvēsture

Pasākumi, kas veikti, īstenojot strīdīgās valsts tiesību normas

14 2018. gada 3. jūlijā 72 tiesneši, no kuriem 27 minētajā datumā bija sasnieguši 65 gadu vecumu, pildīja savas funkcijas Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa).

15 2018. gada 4. jūlijā piecpadsmit no šiem 27 tiesnešiem tika informēti par viņu pensionēšanu, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas; no viņiem vienpadsmit nelūdza pagarināt savu pilnvaru termiņu un četri novēloti iesniedza paziņojumu, paužot vēlmi turpināt pildīt savus pienākumus. Piecpadsmit pensionēto tiesnešu vidū bija Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa) pirmā priekšsēdētāja, kuras pilnvarām saskaņā ar Polijas Konstitūciju bija jābeidzas 2020. gada 30. aprīlī, kas tika apstiprināts ar 2018. gada 28. jūnija rezolūciju, kuru vienbalsīgi pieņēma Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa) tiesnešu ģenerālā asambleja.

- 16 Divpadsmit pārējie *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši, kas bija sasnieguši 65 gadu vecumu 2018. gada 3. jūlijā, iesniedza paziņojumu, paužot vēlmi turpināt pildīt amata pienākumus Likuma par Augstāko tiesu 37. panta 1. punkta nozīmē. 2018. gada 12. jūlijā Valsts tiesu padome nāca klajā ar pieciem pozitīviem atzinumiem un septiņiem negatīviem atzinumiem, no kuriem divi attiecās uz diviem *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) priekšsēdētājiem saistībā ar viņu amatu saglabāšanu. Četri no septiņiem tiesnešiem, uz kuriem attiecās negatīvs Valsts tiesu padomes atzinums, šo atzinumu pārsūdzēja un lūdza Valsts tiesu padomi pamatot minēto atzinumu.
- 17 Ņemot vērā šaubas par Likuma par Augstāko tiesu atbilstību tostarp tiesnešu neatceļamības un viņu neatkarības garantijas prasībām, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) ar 2018. gada 2. augusta lēmumu vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu lietā C-522/18, *Zakład Ubezpieczeń Społecznych*, kas pašlaik tiek izskatīta, par to, kā interpretēt LES 19. panta 1. punkta otro daļu un Hartas 47. pantu saistībā ar valsts likumdevēja veikto *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecuma samazināšanu un šī pasākuma piemērošanu amatā esošajiem tiesnešiem. Ar šo pašu lēmumu tā apturēja Likuma par Augstāko tiesu normu piemērošanu līdz nolēmuma pieņemšanai pēc Tiesas atbildes uz minēto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saņemšanas.
- 18 Tajā pašā dienā Polijas Republikas prezidenta kanceleja paziņoja, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) lēmums, ar kuru apturēta Likuma par Augstāko tiesu normu piemērošana, “tika pieņemts bez atbilstoša juridiskā pamata un neradīja sekas attiecībā uz Polijas Republikas prezidentu un jebkuru citu institūciju” un ka turklāt tam “nav tiesisko seku”.
- 19 2018. gada 11. septembrī Polijas Republikas prezidents, pirmkārt, nolēma atļaut pieciem no divpadsmit 16. punktā minētajiem tiesnešiem turpināt pildīt amata pienākumus trīs gadus un, otrkārt, paziņoja, ka septiņi pārējie tiesneši, tostarp divi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātu priekšsēdētāji, kas minēti tajā pašā šī rīkojuma punktā, tiks pensionēti 2018. gada 12. septembrī. Paziņojumā Polijas Republikas prezidents turklāt norādīja, ka dažu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pārsūdzība par negatīvo Valsts tiesu padomes atzinumu attiecībā uz viņu saglabāšanu amatā neesot ietekmējusi viņa lēmumus, jo šāds atzinums neesot bijis nepieciešams lēmuma pieņemšanai. Viņš turklāt paziņoja, ka viņa lēmumiem attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu saglabāšanu amatā neesot bijis jāsniedz pamatojums.
- 20 2018. gada 12. septembrī Polijas Republikas prezidents parakstīja lēmumus, ar kuriem tika atteikts pagarināt septiņu iepriekšējā punktā minēto *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pilnvaru termiņu. Šie lēmumi ir pamatoti ar Likuma par Augstāko tiesu 111. panta 1. punktu, kura piemērošana tika apturēta ar šī rīkojuma 17. punktā minēto *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) lēmumu.
- 21 Tajā pašā dienā notika *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesas sēde ar iztiesāšanas sastāvu, kurā ietilpa divi tiesneši, uz ko attiecās strīdīgās valsts tiesību normas. Šis sastāvs paziņoja, ka šie tiesneši var turpināt pildīt amata pienākumus, jo minēto normu piemērošana tika apturēta ar šī rīkojuma 17. punktā minēto *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) lēmumu.

Jaunu tiesnešu iecelšanas Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa) procedūra

- 22 2018. gada 29. martā Polijas Republikas prezidents palielināja kopējo *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amatu skaitu no 93 uz 120. 2018. gada 29. jūnijā tika publicēti 44 paziņojumi par tiesnešu vakancēm *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa).
- 23 Ar 2018. gada 20. jūlija *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju un noteiktos citos likumos) (2018. gada Dz. U., 1443. pozīcija) tika grozīti noteikumi attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmā priekšsēdētāja atlases pārejas procedūru. Konkrētāk,

ar šo likumu to *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu skaits, kam jāsniedz piekrišana šīs procedūras sākšanai, tika samazināts no 110 uz 80. Turklāt ar to tika ierobežota *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amata kandidātu celtās prasības par Valsts tiesu padomes atzinumu apturošā iedarbība. Minētais likums stājās spēkā 2018. gada 9. augustā, un tas attiecas uz tiesnešu iecelšanas amatā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) procedūrām, kas uzsāktas pirms minētā datuma.

- 24 2018. gada 28. augustā Polijas Republikas prezidents publicēja jaunus paziņojumus par tiesnešu vakancēm *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), tostarp par šīs tiesas pirmā priekšsēdētāja vakanci.
- 25 Laikposmā no 2018. gada 20. līdz 28. augustam Valsts tiesu padome izveidoja galīgo kandidātu sarakstu, kas jāiesniedz Polijas Republikas prezidentam, lai ieceltu tiesnešus *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa).
- 26 2018. gada 20. septembrī Polijas Republikas prezidents nolēma iecelt desmit tiesnešus *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) disciplinārlietu palātā.
- 27 No Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, ka 2018. gada 10. oktobrī Polijas Republikas prezidents oficiāli iecēla 27 jaunus tiesnešus *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa).

Par pieteikumu par pagaidu noregulējumu

- 28 Reglamenta 160. panta 3. punktā ir noteikts, ka pieteikumos par pagaidu noregulējumu norāda “strīda priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, kā arī faktiskos un tiesību pamatus, kuri sākotnēji šķietami pamato prasītos pasākumus”.
- 29 Tādējādi pagaidu noregulējuma tiesnesis var noteikt pagaidu pasākumus tikai tad, ja tiek pierādīts, ka pastāv faktiskie un tiesību pamati, kas sākotnēji šķietami pamato to noteikšanu (*fumus boni juris*), un ka tie ir steidzami tādā nozīmē, ka, lai izvairītos no būtiska un neatgriezeniska kaitējuma nodarīšanas pieteikuma iesniedzēja interesēm, tie ir jānosaka un to sekām jāiestājas, pirms tiek pieņemts nolēmums pēc būtības. Pagaidu noregulējuma tiesnesis vajadzības gadījumā izsver arī pastāvošās intereses. Šie nosacījumi ir kumulatīvi, tāpēc pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu ir jānoraida, ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts (rīkojums, 2017. gada 20. novembris, Komisija/Polija, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 29. un 30. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

Par “*fumus boni juris*”

- 30 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru nosacījums par *fumus boni juris* ir izpildīts, ja vismaz viens no pamatiem, kuru ir izvirzījis lietas dalībnieks, kas lūdz noteikt pagaidu pasākumus, pamatprasības pamatojumam *prima facie* nešķiet acīmredzami nepamatots. Tas tā it īpaši ir gadījumā, ja viens no šiem pamatiem liecina par sarežģītu juridisku jautājumu esamību, kuru risinājums sākotnēji nav acīmredzams un kuri tātad būtu jāizvērtē padziļināti, ko pagaidu noregulējuma tiesnesis nevar veikt, bet kas ir jāizskata pamattiesvedībā, vai arī ja strīds lietas dalībnieku starpā atklāj, ka pastāv nozīmīgas juridiskas pretrunas, kuru risinājums nav acīmredzams (Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, 2018. gada 20. jūlijs, ECB/Latvija, C-238/18 R, nav publicēts, EU:C:2018:581, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Šajā gadījumā, lai pierādītu *fumus boni juris* esamību, Komisija izvirza divus pamatus, kas arī attiecas uz prasību sakarā ar pienākumu neizpildi un kas attiecas, pirmkārt, uz to, ka Likuma par Augstāko tiesu noteikumi par pensionēšanās vecuma samazināšanu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem (turpmāk tekstā – “tiesību normas par pensionēšanās vecuma samazināšanu”), ciktāl tie ir piemērojami tiesnešiem, kuri tika iecelti amatā pirms 2018. gada 3. aprīļa, esot pretrunā tiesnešu neatceļamības principam, un, otrkārt, uz to, ka Likuma par Augstāko tiesu noteikumi, kuros Polijas Republikas

prezidentam piešķirtas diskrecionāras pilnvaras pagarināt šīs tiesas tiesnešu pilnvaru termiņu pēc jaunā noteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanas, ir pretrunā tiesu neatkarības principam. Attiecīgi Komisija uzskata, ka strīdīgās valsts tiesību normas ir pretrunā Polijas Republikas pienākumiem, kas izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas kopsakarā ar Hartas 47. pantu.

- 32 Saistībā ar pirmo pamatu Komisija vispirms uzsver, ka, pirms stājies spēkā Likums par Augstāko tiesu, t.i., 2018. gada 3. aprīlī, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecums bija noteikts 70 gadi un ka ar šo likumu minētais vecums samazināts līdz 65 gadiem, bez pārejas pasākumiem paredzot šā samazinājuma tūlītēju piemērošanu ne tikai tiem minētās tiesas tiesnešiem, kas iecelti amatā pēc šīs dienas, bet arī tiem, kuri jau ieņēma amatu minētajā datumā un kuru skaits bija 72.
- 33 Tālāk Komisija norāda, ka noteikumu par pensionēšanās vecuma samazināšanu rezultātā jau 22 *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši tikuši pensionēti, no kuriem piecpadsmit, tostarp pirmā priekšsēdētāja, pensionēti 2018. gada 4. jūlijā, un septiņi tiesneši, tostarp divi palātu priekšsēdētāji, 2018. gada 12. septembrī, kas kopumā ir aptuveni 30% *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu, kuri ieņēma amatu dienā, kad stājās spēkā Likums par Augstāko tiesu.
- 34 Visbeidzot Komisija uzskata, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecuma samazināšana un šīs samazināšanas piemērošana tiesnešiem, kas ieņēmuši amatu dienā, kad stājās spēkā Likums par Augstāko tiesu, izraisa šo tiesnešu pilnvaru pildīšanas termiņa saīsināšanu. Tādējādi, tā kā minēto tiesnešu pensionēšana izriet no pēkšņas pensionēšanās vecuma samazināšanas, tas nozīmē faktisku šo tiesnešu atcelšanu no amata, kas ir pretrunā tiesnešu neatceļamības principam.
- 35 Otrā pamata ietvaros Komisija norāda, ka saskaņā ar Likumu par Augstāko tiesu Polijas Republikas prezidentam ir jāsniedz atļauja pagarināt *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pilnvaru termiņu pēc 65 gadu vecuma, un šo atļauju var atjaunot vienu reizi. Attiecībā uz šīs atļaujas piešķiršanas nosacījumiem Komisija īpaši uzsver, pirmkārt, ka Polijas Republikas prezidentam ir jālūdz Valsts tiesu padomes atzinums, kas tomēr nav saistošs, un, otrkārt, ka Polijas Republikas prezidenta lēmums tiek pieņemts diskrecionāri un to nevar apstrīdēt.
- 36 Komisija arī norāda, ka 2018. gada 11. septembrī Polijas Republikas prezidents atļāva turpināt trīs gadus pildīt amata pienākumus pieciem *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kuri dienā, kad stājās spēkā Likums par Augstāko tiesu, bija sasnieguši 65 gadu vecumu.
- 37 Komisija uzskata, ka tādu kritēriju neesamība, uz kuriem pamatojoties, Polijas Republikas prezidents pieņem lēmumu par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pilnvaru termiņa pagarināšanu pēc 65 gadu vecuma, apvienojumā ar šī lēmuma pārbaudes tiesā neesamību Polijas Republikas prezidentam piešķir pārmērīgu rīcības brīvību, kas apdraud tiesnešu neatkarību, ņemot vērā tostarp ietekmi un spiedienu, ko Polijas Republikas prezidents ar šādām pilnvarām var izdarīt uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem.
- 38 Atsaucoties uz Tiesas judikatūru par tiesu iestāžu neatkarību, jo īpaši uz 2018. gada 27. februāra spriedumu *Associação Sindical dos Juizes Portugueses* (C-64/16, EU:C:2018:117) un 2018. gada 25. jūlija spriedumu *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), no kuriem izriet, ka tiesnešu neatkarības saglabāšana ir būtiska, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, Komisija apgalvo, ka, pieņemot strīdīgās valsts tiesību normas, Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā kopsakarā ar Hartas 47. pantu paredzēto pienākumu nodrošināt, ka tiek ievērotas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar Savienības tiesībām.

- 39 Ir jānorāda, pirmkārt, ka pamati, uz kuriem atsaukusies Komisija, aktualizē jautājumu par precīzu LES 19. panta 1. punkta otrās daļas un Hartas 47. panta normu piemērojamību kontekstā, kad dalībvalsts īsteno kompetenci savas tiesu sistēmas organizācijā. Tas ir sarežģīts juridisks jautājums, kuru lietas dalībnieki apspriež un kura risinājums nav uzreiz acīmredzams, tādēļ tas prasa detalizētu pārbaudi, ko nevar veikt pagaidu noregulējuma tiesnesis.
- 40 Otrkārt, šajā posmā neņemot par lietas dalībnieku to argumentu pamatotību, kurus tie pauduši prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros, kas ir tikai tās tiesas kompetencē, kura lietu izskata pēc būtības, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā Komisijas izvirzītos faktus un Tiesas judikatūru, it īpaši 2018. gada 27. februāra spriedumu *Associação Sindical dos Juizes Portugueses* (C-64/16, EU:C:2018:117), kā arī 2018. gada 25. jūlija spriedumu *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), sākotnēji nešķiet, ka argumenti, ko Komisija ir izvirzījusi abu tās pamatu ietvaros, būtu acīmredzami nepamatoti.
- 41 No šīs judikatūras izriet, ka ikvienai dalībvalstij ir jānodrošina, lai attiecīgās instances, kuras kā “tiesa” Savienības tiesību izpratnē ietilpst tās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmas “jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības” LES 19. panta 1. punkta otrās daļas nozīmē, atbilstu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 42 Taču, lai nodrošinātu šādu aizsardzību, īpaši svarīga – kā tas norādīts Hartas 47. panta otrajā daļā, kurā viena no prasībām saistībā ar pamattiesībām uz efektīvu tiesisko aizsardzību ir norāde uz piekļuvi “neatkarīgai” tiesai, – ir šo instanču neatkarības saglabāšana (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 43 Šajā lietā starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) var tikt aicināta spriest par jautājumiem, kas saistīti ar Savienības tiesību piemērošanu vai interpretāciju. No tā izriet, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) kā “tiesa” Savienības tiesību izpratnē ietilpst Polijas tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, LES 19. panta 1. punkta otrās daļas nozīmē, un attiecīgi tai ir jāatbilst efektīvas tiesiskās aizsardzības prasībām.
- 44 Taču sākotnēji, šķiet, nevar izslēgt, ka strīdīgās valsts tiesību normas ir pretrunā Polijas Republikas pienākumam nodrošināt efektīvu tiesisko aizsardzību jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otrās daļas tiesību normām kopsakarā ar Hartas 47. pantu.
- 45 Jo īpaši, ņemot vērā lietas dalībnieku argumentus, rodas sarežģīti juridiski jautājumi, kas būtu jāizskata padziļināti tiesā, kura lietu izskata pēc būtības, piemēram, jautājums par to, vai, kā to apgalvo Komisija, tiesnešu neatceļamības garantija paredz, ka noteikumi par pensionēšanās vecuma samazināšanu nav piemērojami *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kas jau bija iecelti amatā pirms šo noteikumu stāšanās spēkā, vai arī jautājums par to, cik lielā mērā izpildvaras struktūras iejaukšanās lēmuma par tādu tiesnešu paturēšanu amatā pēc jaunā pensionēšanās vecuma, kas iecelti minētajā tiesā pēc šīs stāšanās spēkā, pieņemšanā var būt pretrunā principam par tiesu iestāžu neatkarību.
- 46 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Komisijas izvirzītie pamati prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros sākotnēji nešķiet acīmredzami nepamatoti šī rikojuma 30. punktā minētās judikatūras nozīmē.
- 47 Šo secinājumu nevar atspēkot Polijas Republikas izvirzītie argumenti.
- 48 Pirmkārt, nav iespējams pieņemt argumentu, ka Komisijas pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu pirmšķietami nav pamatots, jo Tiesai būtu pirmo reizi jālemj par prasību sakarā ar pienākumu izpildi, kura celta pret dalībvalsti, kas pieņēmusi noteikumus attiecībā uz valsts augstākās instances tiesas organizāciju.

- 49 Proti, apstākļi, ka Tiesai pirmoreiz ir jālemj par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, kuras priekšmets ir tāds kā pamatprasībā, neizslēdz to, ka pastāv *fumus boni juris*. Gluži pretēji, Komisijas izteikto iebildumu novatorisms sliecas nostiprināt secinājumu, kas izdarīts šī rīkojuma 39. punktā.
- 50 Otrkārt, nav iespējams pieņemt arī argumentu, ka, pirmām kārtām, Komisija nevarot savā pieteikumā par pagaidu pasākumu noteikšanu atkārtot argumentus, ko tā izvirzījusi prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi un, otrām kārtām, šo argumentu pamatotības novērtējumam, pat pirmšķietami, būtu nepieciešama ļoti precīza lietas dalībnieku nostājas analīze.
- 51 Proti, fakts, ka Komisijas izvirzītie argumenti pieteikuma par pagaidu pasākumu noteikšanu pamatošanai ir analogi tiem, kas izvirzīti prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi, nav šķērslis tam, lai nosacījumu attiecībā uz *fumus boni juris* varētu uzskatīt par izpildītu, jo, kā tas izriet no šī rīkojuma 30. punktā minētās judikatūras, šis nosacījums paredz tieši pirmšķietamu novērtējumu, ko veic pagaidu noregulējuma tiesnesis, par to, vai pamattiesvedībā izvirzītie argumenti ir pamatoti, lai noteiktu, vai šai prasībai nav acīmredzami nekādu izredžu gūt atbalstu.
- 52 Turklāt apstākļi, ko min Polijas Republika, saskaņā ar kuru novērtējumam, pat pirmšķietamam, par lietas dalībnieku argumentu par strīda būtību pamatotību ir nepieciešama ļoti precīza šo lietas dalībnieku nostājas analīze, apstiprina to, ka pastāv juridisks strīds, kura risinājums nav acīmredzami skaidrs, un tādējādi apstiprina to, ka nosacījums par *fumus boni juris* ir izpildīts atbilstoši šī rīkojuma 30. punktā minētajai judikatūrai.
- 53 Treškārt, nav pamatots arguments par to, ka, pirmkārt, nav iespējams pārbaudīt, vai Komisijas izvirzītie pamati pirmšķietami ir pamatoti, tādēļ, ka nav norādīts minēto pamatu argumentācijas pamatojums, un, otrkārt, šī argumentācija ir balstīta vienīgi uz pieņēmumiem.
- 54 Proti, Komisija ir pietiekami izklāstījusi faktiskos un tiesību pamatus, kuri sākotnēji šķietami pamato prasītos pagaidu pasākumus. Turklāt Komisija ir sniegusi detalizētus paskaidrojumus gan par strīdīgajām valsts tiesību normām, gan par iemesliem, kuru dēļ tā uzskata, ka šīs normas ir pretrunā pienākumiem, kas Polijas Republikai uzlikti saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu un Hartas 47. pantu.
- 55 Attiecībā uz Polijas Republikas argumentu, ka Komisijas izvirzītie pamati ir balstīti vienīgi uz pieņēmumiem, ir jānorāda, pirmkārt, attiecībā uz pirmo pamatu, ka Komisija ir skaidri izklāstījusi to, kāda tās ieskatā ir saikne starp pensionēšanās vecuma samazināšanas piemērošanu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) amatā esošajiem tiesnešiem, kas tika iecelti šajā tiesā pirms 2018. gada 3. aprīļa, un to, ka Polijas Republika nav izpildījusi savu pienākumu nodrošināt, lai minētā tiesa būtu atbilstīga prasībām, kuras izriet no efektīvas tiesiskās aizsardzības jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.
- 56 Otrkārt, attiecībā uz otro pamatu ir jākonstatē, ka ar šo pamatu Komisija apgalvo nevis, ka Polijas Republikas prezidents izmantos savas pilnvaras lemt par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pilnvaru termiņa pagarināšanu pēc 65 gadu vecuma, lai izdarītu spiedienu uz minētajiem tiesnešiem, bet gan, ka, piešķirot Polijas Republikas prezidentam šādas pilnvaras, strīdīgās valsts tiesību normas dod viņam iespēju izdarīt šādu spiedienu.
- 57 Visbeidzot Polijas Republika apgalvo, ka citās dalībvalstīs, piemēram, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karalistē vai Francijas Republikā, kā arī pašā Tiesā pastāv līdzīgi noteikumi kā Polijas Republikā, saskaņā ar kuriem lēmums par tiesnešu pilnvaru termiņa pagarināšanu ir ekskluzīvā attiecīgās dalībvalsts valdības kompetencē. Polijas Republika min arī dažādus grozījumus, kas ieviesti attiecībā uz Itālijas tiesnešu pensionēšanās vecumu. Polijas Republikas skatījumā tas, ka Komisija neapstrīd minētos valstu noteikumus, pierāda, ka nosacījums par *fumus boni juris* šajā lietā nav izpildīts.

- 58 Šajā ziņā šīs tiesvedības nolūkiem tomēr pietiek atzīmēt, ka Polijas Republika nevar atsaukties uz strīdīgajām valsts tiesību normām šķietami līdzīgu noteikumu pastāvēšanu, lai pierādītu, ka nosacījums par *fumus boni juris* šajā lietā nav izpildīts.
- 59 Nemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka šajā gadījumā nosacījums attiecībā uz *fumus boni juris* ir izpildīts.

Par steidzamību

- 60 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pagaidu noregulējuma tiesvedības mērķis ir nodrošināt topošā galīgā nolēmuma pilnīgu iedarbību, lai izvairītos no nepilnībām Tiesas nodrošinātajā tiesību aizsardzībā. Tieši, lai sasniegtu šo mērķi, steidzamība ir jāizvērtē attiecībā pret nepieciešamību pieņemt pagaidu lēmumu, lai izvairītos no tā, ka lietas dalībniekam, kas lūdz pagaidu noregulējumu, rodas būtisks un neatgriezenisks kaitējums. Šim lietas dalībniekam ir jāpierāda, ka tas nevar gaidīt tiesvedības iznākumu par prasību pēc būtības, neciešot būtisku un neatgriezenisku kaitējumu (Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, 2018. gada 10. janvāris, Komisija/RW, C-442/17 P(R), nav publicēts, EU:C:2018:6, 26. punkts un tajā minētā judikatūra). Lai noteiktu šāda būtiska un neatgriezeniska kaitējuma esamību, nav nepieciešams, lai kaitējuma rašanās tiktu pilnīgi droši pierādīta. Ir pietiekami, ja tā ir paredzama ar pietiekamu iespējamību (Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, 2014. gada 8. aprīlis, Komisija/ANKO, C-78/14 P-R, EU:C:2014:239, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 61 Turklāt pagaidu noregulējuma tiesnesim, tikai izvērtējot steidzamību un nekādi neieņemot nostāju par prasītāja pēc būtības izvirzīto iebildumu par pagaidu regulējumu pamatotību, ir jāpieņem, ka šie iebildumi var tikt pieņemti. Proti, būtisks un neatgriezenisks kaitējums, kura iespējamā rašanās ir jākonstatē, būtu tāds, kas attiecīgajā gadījumā izrietētu no atteikuma noteikt lūgtos pagaidu pasākumus gadījumā, ja pēc tam prasība pēc būtības tiktu apmierināta (Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, 2018. gada 20. jūlijs, ECB/Latvija, C-238/18 R, nav publicēts, EU:C:2018:581, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Attiecīgi šajā lietā Tiesai, lai novērtētu steidzamību, ir jāpieņem, ka strīdīgās valsts tiesību normas un to piemērošanas pasākumi var apdraudēt *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) neatkarību un tādējādi būt pretrunā Polijas Republikas pienākumam nodrošināt efektīvu tiesisko aizsardzību jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu kopsakarā ar Hartas 47. pantu.
- 63 Turklāt, lai veiktu šo vērtējumu, ir jāņem vērā arī tas, ka strīdīgās valsts tiesību normas jau ir sākušas radīt sekas, kā tas izriet no šī rīkojuma 14.–21. punkta. Proti, pirmkārt, piemērojot noteikumus par pensionēšanās vecuma samazināšanu amata pienākumus pildošiem tiesnešiem, kas iecelti *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirms 2018. gada 3. aprīļa, tika pensionēti 22 šīs tiesas tiesneši, tostarp pirmā priekšsēdētāja un divi palātu priekšsēdētāji, un, otrkārt, piemērojot normas par Polijas Republikas prezidenta pilnvarām pagarināt tiesnešu pilnvaru termiņu, pieci *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši no divpadsmit, kas bija iesnieguši paziņojumu, paužot vēlmi turpināt pildīt savus amata pienākumus, uz šo brīdi ir saņēmuši šādu pagarinājumu saskaņā ar Polijas Republikas prezidenta lēmumu, bet pārējie septiņi tika informēti par viņu pensionēšanu no 2018. gada 12. septembra.
- 64 Izvērtējot nosacījumu par steidzamību, ir jānosaka, vai, kā to norādījusi Komisija, strīdīgo valsts tiesību piemērošana līdz Tiesas sprieduma pasludināšanai par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi (turpmāk tekstā – “galīgais spriedums”) var radīt būtisku un neatgriezenisku kaitējumu Eiropas Savienības tiesību sistēmai.

- 65 Šajā ziņā jānorāda, kā tas ir atgādināts šī rīkojuma 41. un 42. punktā, ka tādu instanču neatkarības saglabāšana, kuras kā “tiesa” Savienības tiesību izpratnē ietilpst tās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, ir īpaši svarīga, lai nodrošinātu tiesību, ko indivīdiem sniedz Savienības tiesības, tiesisko aizsardzību.
- 66 Valstu tiesu neatkarība ir īpaši būtiska tiesu sadarbības sistēmas, ko iemieso LESD 267. pantā paredzētais prejudiciāla nolēmuma tiesvedības mehānisms, raitai darbībai, jo saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šo mehānismu var iedarbināt vienīgi instance, kurai ir uzticēts piemērot Savienības tiesības un kura tostarp atbilst šim neatkarības kritērijam (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 54. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 67 Tiesu neatkarības saglabāšana ir īpaši svarīga arī saistībā ar pasākumiem, ko Savienība noteikusi attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās. Proti, šie pasākumi ir balstīti uz savstarpējo dalībvalstu uzticēšanos to attiecīgajām tiesu sistēmām un attiecīgi pamatojas uz pieņēmumu, ka arī citu dalībvalstu tiesas atbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām, tostarp prasībai par minēto tiesu neatkarību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 58. punkts).
- 68 Līdz ar to apstākļi, ka, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) neatkarība varētu netikt nodrošināta līdz galīgā sprieduma pasludināšanai, var radīt būtisku kaitējumu Savienības tiesību sistēmai un attiecīgi tiesībām, kuras indivīdiem sniedz Savienības tiesības, kā arī vērtībām, kuras paredzētas LES 2. pantā un uz kuru pamata ir dibināta Savienība, jo īpaši tiesiskumam.
- 69 Turklāt ir jāatgādina, ka valstu augstākās instances tiesas attiecīgo dalībvalstu tiesību sistēmās spēlē īpaši svarīgu lomu Savienības tiesību īstenošanā valsts līmenī, līdz ar to iespējams apdraudējums valsts augstākās instances tiesas neatkarībai var ietekmēt visu attiecīgās dalībvalsts tiesu sistēmu.
- 70 Turklāt šī rīkojuma 68. punktā minētais būtiskais kaitējums var būt arī neatgriezenisks.
- 71 Proti, pirmkārt, kā pēdējās instances tiesu iestāde *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pieņem nolēmumus, tostarp lietās, kurās tiek piemērotas Savienības tiesības, kam ir *res judicata* spēks un kas attiecīgi var radīt neatgriezeniskas sekas Savienības tiesību sistēmā.
- 72 Polijas Republikas apgalvotais apstākļi, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) neskata pēc būtības lietas, par kurām tajā celtas prasības, nemaina šo vērtējumu, jo, kā to apstiprināja Polijas Republika tiesas sēdē Tiesā, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) uzrauga judikatūras likumību un vienveidību, tostarp piemērojot valsts noteikumus, kas pieņemti, izpildot Savienības tiesības, tā, ka zemākas instances tiesām, kam pēc tam ir jālemj par lietām, kuras tām nodevusi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), ir saistoša šīs tiesas sniegtā minēto noteikumu interpretācija.
- 73 Otrkārt, ņemot vērā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) nolēmumu ietekmi uz zemākas instances valsts tiesām, fakts, ka, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, minētās tiesas neatkarība var netikt garantēta līdz galīgā sprieduma pasludināšanai, var apdraudēt dalībvalstu un to tiesu uzticēšanos Polijas Republikas tiesu sistēmai un attiecīgi tam, ka šī dalībvalsts ievēro tiesiskumu.
- 74 Šādos apstākļos var tikt apdraudēti savstarpējās uzticēšanās un savstarpējās atzīšanas starp dalībvalstīm principi, kas ir pamatoti ar pieņēmumu, ka dalībvalstis vieno kopējas vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība, piemēram, tiesiskums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) C-216/18, EU:C:2018:586, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 75 Taču, kā to norāda Komisija, šo principu apdraudējums var radīt būtisku un neatgriezenisku ietekmi uz Savienības tiesību sistēmu, sevišķi tādā jomā kā tiesu iestāžu sadarbība civillietās un krimināllietās, kas ir balstīta uz sevišķi augsta līmeņa uzticēšanos starp dalībvalstīm attiecībā uz to tiesu sistēmu atbilstību prasībām par efektīvu tiesisko aizsardzību.
- 76 Proti, fakts, ka, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) neatkarība var netikt nodrošināta līdz galīgā sprieduma paskaidrošanai, varētu likt dalībvalstīm atteikties atzīt Polijas Republikas tiesu pieņemtos nolēmumus, kas var radīt būtisku un neatgriezenisku kaitējumu Savienības tiesībām.
- 77 Šajā ziņā, pretēji tam, ko apgalvo Polijas Republika, risks, ka zudīs uzticība Polijas tiesu sistēmai, nav fiktīvs vai hipotētisks, bet pilnībā reāls. Par to liecina lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko lietā, kurā tika paskaidrots 2018. gada 25. jūlija spriedums *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), iesniegusi *High Court* (Augstā tiesa, Īrija), lemjot par to Eiropas apcietināšanas orderu izpildi, kurus izsniegušas Polijas tiesas, jo šī tiesa bažījās, ka, ņemot vērā iespējamās sistēmiskās trūkumus attiecībā uz tiesu neatkarību Polijas Republikā, kas izriet no šīs dalībvalsts uzsāktajām tiesu sistēmas likumdošanas reformām, jo sevišķi attiecībā uz strīdīgo valsts tiesību normu pieņemšanu, varētu tikt pārkāptas personas, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, – gadījumā, ja tā tiktu nodota Polijas tiesu iestādēm, – pamattiesības uz neatkarīgu tiesu un attiecīgi tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kas garantētas Hartas 47. panta otrajā daļā.
- 78 Attiecīgi ir jāatzīst, ka Komisija ir konstatējusi – atsakoties noteikt tās prasītos pagaidu pasākumus, strīdīgo valsts tiesību normu piemērošana līdz galīgā sprieduma paskaidrošanai var radīt būtisku un neatgriezenisku kaitējumu Savienības tiesību sistēmai.
- 79 Šo secinājumu nevar atspēkot Polijas Republikas izvirzītie argumenti par steidzamības neesamību.
- 80 Pirmkārt, Polijas Republika norāda, ka Komisija uzsākusi procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi vairāk nekā sešus mēnešus pēc Likuma par Augstāko tiesu pieņemšanas un tikai divas dienas pirms datuma, kad *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, bija jānododas pensijā, kas pierādot, ka nosacījums attiecībā uz steidzamību nav izpildīts.
- 81 Tomēr nav strīda par to, ka pirms pārkāpuma procedūras sākšanas Komisija iedarbināja mehānismus, kas paredzēti Komisijas 2014. gada 11. marta paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “Jauns [Savienības] mehānisms tiesiskuma nostiprināšanai” (COM(2014) 158 *final*).
- 82 Šajā ziņā 2017. gada 20. decembrī – datumā, kad Polijas Republikas prezidents parakstīja Likumu par Augstāko tiesu, – Komisija pieņēma Ieteikumu (ES) 2018/103 par Tiesiskumu Polijā, ar ko papildina Komisijas Ieteikumus (ES) 2016/1374, (ES) 2017/146 un (ES) 2017/1520 (OV 2018, L 17, 50. lpp.), kā arī pamatotu priekšlikumu saskaņā ar [LES] 7. panta 1. punktu attiecībā uz Tiesiskumu Polijā (COM(2017) 835 *final*), kuros šī iestāde tostarp izklāstīja problēmas, ko radījušas strīdīgās valsts tiesību normas tiesnešu neatkarībai, kādas tās ir atspoguļotas prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi.
- 83 Turklāt Ieteikumā 2018/103 Komisija aicināja Polijas iestādes atrisināt konstatētās problēmas trīs mēnešu laikā un informēt Komisiju par šajā saistībā veiktajiem pasākumiem. Tā arī informēja, ka ir gatava turpināt konstruktīvu dialogu ar Polijas valdību. Pēc vairākām viedokļu apmaiņām ar minēto valdību tā tomēr nolēma celt prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, jo nebija apmierinošu rezultātu saistībā ar jautājumiem, ko tā bija izvirzījusi.
- 84 Visbeidzot ir jāatzīmē, ka saskaņā ar procedūru, kas ieviesta ar šā rīkojuma 81. punktā minēto paziņojumu, pirms Komisija pieņēma Ieteikumu 2018/103, bija jāizvērtē iespējamo sistēmisku draudu pastāvēšana tiesiskumam Polijā, kā arī bija jāuzsāk dialogs ar Polijas Republiku, lai Komisija varētu to informēt par savām bažām un lai minētā dalībvalsts varētu uz tām atbildēt. Tādējādi nav strīda par to,

ka pašā likumdošanas procesa laikā, kura rezultātā tika pieņemts Likums par Augstāko tiesu, Komisija jau bija vērsusies pie Polijas Republikas ar jautājumiem, kas ir prasības sakarā ar pienākumu neizpildi priekšmets.

- 85 Turklāt ir jānorāda, ka prasība sakarā ar pienākumu neizpildi, ar kuru ir saistīts šis pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu, attiecas ne tikai uz Likumu par Augstāko tiesu, bet arī uz Grozījumu likumu, kas pieņemts 2018. gada 10. maijā, proti, mazāk nekā divus mēnešus pirms Komisija nosūtījusi Polijas Republikai brīdinājuma vēstuli attiecībā uz šo divu likumu atbilstību LES 19. panta 1. punkta otrai daļai un Hartas 47. pantam.
- 86 Šādos apstākļos Polijas Republika nevar apgalvot, ka Komisija ir gaidījusi vairāk nekā sešus mēnešus pirms procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi sākšanas.
- 87 Otrkārt, to, ka, iespējams, pastāv strīdīgajām valsts tiesību normām analogi noteikumi, ko piemēro citās dalībvalstīs, nevar ņemt vērā, izvērtējot prasīto pagaidu pasākumu piešķiršanas steidzamību.
- 88 Treškārt, apstāklis, uz kuru Polijas Republika atsaucās tiesas sēdē Tiesā, ka lieta C-619/18 tika skatīta paātrinātā tiesvedībā un ka tādējādi nav nekādas steidzamības, ar ko būtu pamatota prasīto pagaidu pasākumu noteikšana, arī nevar tikt pieņemts.
- 89 Proti, šajā saistībā pietiek norādīt, ka apstāklis, ka galīgais spriedums tiks nolasīts paātrinātās tiesvedības rezultātā, nevar novērst to, ka pirms šī sprieduma pasludināšanas varētu rasties būtisks un neatgriezenisks kaitējums, kas minēts šī rīkojuma 78. punktā.
- 90 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka šajā gadījumā nosacījumi attiecībā uz steidzamību ir izpildīti.

Par interešu izsvēršanu

- 91 Šķiet, ka vairumā pagaidu noregulējuma tiesvedību, gan apstiprinot, gan noraidot prasīto piemērošanas apturēšanu, var zināmā mērā rasties noteiktas galīgas sekas, un pagaidu noregulējuma tiesnesim, kurš izskata pieteikumu par izpildes apturēšanu, ir jāizvērtē riski, kas saistīti ar katru iespējamo risinājumu (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 1998. gada 25. jūnijs, Nīderlandes Antiļas/Padome, C-159/98 P (R), EU:C:1998:329, 32. punkts un tajā minētā judikatūra). Praktiski tas nozīmē, ka ir jāizvērtē, vai tās puses intereses, kas lūdz pagaidu pasākumus, lai apturētu valsts tiesību normu piemērošanu, prevalē pār interesēm tūlītēji piemērot minētās normas. Veicot šo pārbaudi, ir jānosaka, vai šo tiesību normu iespējama atcelšana pēc tam, kad Tiesa ir apmierinājusi prasību pēc būtības, ļautu mainīt situāciju, kas būtu radusies, tos izpildot nekavējoties, un otrādi – kādā mērā apturēšana varētu būt šķērslis sasniegt minēto tiesību normu mērķus gadījumā, ja prasība pēc būtības tiktu noraidīta (pēc analogijas skat. Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojumu, 2018. gada 10. janvāris, Komisija/RW, C-442/17 P(R), nav publicēts, EU:C:2018:6, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 92 Komisija uzskata, ka šajā lietā vislielākais kaitējums būtu tas, kas tiktu nodarīts Savienības vispārējām interesēm. Šajā ziņā tā apgalvo, ka gadījumā, ja Tiesa neizdotu rīkojumu par lūgtajiem pagaidu pasākumiem un pēc tam apmierinātu prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, pareiza Savienības tiesību sistēmas darbība tiktu skarta sistēmiski, savukārt, ja Tiesa izdotu rīkojumu par šiem pasākumiem un pēc tam noraidītu minēto prasību, strīdīgo valsts tiesību normu tiesiskās sekas tiktu vienkārši atliktas.
- 93 Lai pierādītu tās intereses tūlītēji piemērot strīdīgās valsts tiesību normas, Polijas Republika apstrīd vispirms to, ka Komisijas lūgtie pagaidu pasākumi varētu sasniegt iecerēto mērķi, proti, nodrošināt, ka galīgais spriedums tiek izpildīts gadījumā, ja prasība sakarā ar pienākumu neizpildi tiktu apmierināta, tādējādi prasīto pagaidu pasākumu noteikšana nebūtu pamatota ar Savienības vispārējām interesēm, uz kurām atsaucas Komisija.

- 94 It īpaši attiecībā uz, pirmkārt, pagaidu pasākumu, ar ko lūdz apturēt strīdīgo valsts tiesību normu piemērošanu, Polijas Republika apgalvo, ka, pirmām kārtām, apturot Likuma par Augstāko tiesu 37. pantu, kur galvenokārt noteikts jaunais *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecums, tiktu vienīgi radīts juridiskais vakuums attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecumu. Otrām kārtām, apturot Likuma par Augstāko tiesu 37. panta tiesību normas, ar kurām tiek reglamentēta *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pilnvaru termiņa pagarināšanas procedūra pēc 65 gadu vecuma, netiktu ietekmēta iespēja izpildīt galīgo spriedumu, jo nākamie šīs tiesas tiesneši, uz kuriem attiecas pensionēšanās, sasniegs 65 gadu vecumu tikai pēc aptuveni diviem gadiem. Turklāt, tā kā Likuma par Augstāko tiesu 111. panta 1. punkta, kas attiecas uz tiesnešiem, kuri sasnieguši 65 gadu vecumu laika posmā no 2018. gada 3. aprīļa līdz 2018. gada 3. jūlijam, sekas jau ir izsmeltas, šīs tiesību normas un jebkura pasākuma, kas īstenots tās izpildei, piemērošanu nebūtu iespējams apturēt, jo pagaidu pasākumam nevar būt atpakaļejošs spēks. Visbeidzot, apturot piemērošanu Likuma par Augstāko tiesu 111. panta 1.*bis* punktam, kas attiecas uz tiesnešiem, kuri sasniegs 65 gadu vecumu laika posmā no 2018. gada 4. jūlija līdz 2019. gada 3. aprīlim, vienīgās sekas, kas varētu rasties, būtu tādas, ka tiesnesis, uz kuru attiecas minētā tiesību norma, pensionētos, pamatojoties uz Likuma par Augstāko tiesu 37. panta 1. punktu, t.i., bez iespējas izmantot pārejas periodu, lai paustu vēlmi turpināt pildīt savas funkcijas.
- 95 Tomēr Polijas Republikas argumenti ir balstīti uz kļūdainu izpratni par Komisijas šīs pagaidu noregulējuma tiesvedības ietvaros lūgto pagaidu pasākumu būtību un sekām. Proti, šādu pagaidu pasākumu noteikšana nozīmē pienākumu šai dalībvalstij nekavējoties apturēt strīdīgo valsts tiesību normu piemērošanu, tostarp tādu normu, kas atceļ vai aizstāj agrākus noteikumus, kuri reglamentēja *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecumu tā, ka šīs agrākās normas atkal kļūst piemērojamas līdz galīgā sprieduma pasludināšanai. Tādējādi pagaidu pasākuma, ar kuru tiek apturēta tiesību normas piemērošana, izpilde ietver pienākumu nodrošināt agrākā tiesiskuma, kāds bijis pirms minētās normas stāšanās spēkā, atjaunošanu, šajā gadījumā – tiesisko režīmu, kurš bija paredzēts valsts tiesību normās, kas ir grozītas vai aizstātas ar strīdīgajām valsts tiesību normām.
- 96 Otrkārt, kas attiecas uz pagaidu pasākumu, lai atjaunotu amatā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešus, kuri pensionēti, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, Polijas Republika apgalvo, ka šī pasākuma izpilde negarantēs galīgā sprieduma pilnīgu efektivitāti. Proti, tā kā minētais pasākums tiktu piemērots tikai līdz galīgā sprieduma pasludināšanai, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kas uz laiku atjaunoti amatā, pēc minētās pasludināšanas būtu atkārtoti jādodas pensijā, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas. Turklāt tiesnešu, uz kuriem attiecas strīdīgās valsts tiesību normas, pagaidu atjaunošana amatā nozīmētu, ka ir jāveic pasākumi ar atpakaļejošu spēku, taču pagaidu pasākumam nevar būt šādas sekas.
- 97 Šajā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz apgalvoto atpakaļejošo spēku pasākumiem, kas jāveic, lai uz laiku atjaunotu amatā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešus, kuri pensionēti, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, pietiek norādīt, kā tas izriet no šī rikojuma 95. punkta, ka Polijas Republikas pienākums nodrošināt šādu atjaunošanu amatā radīs tūlītējas rikojumā paredzēto pagaidu pasākumu tiesiskās sekas, kas ietver pienākumu apturēt minēto tiesību normu un to īstenošanas pasākumu piemērošanu, šajā gadījumā – attiecīgo tiesnešu pensionēšanas pasākumu –, un nodrošināt tāda stāvokļa atjaunošanu, kāds bijis pirms minēto tiesību normu stāšanās spēkā.
- 98 Otrkārt, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kas uz laiku atjaunoti amatā, pildot prasītos pagaidu pasākumus, vajadzības gadījumā saskaņā ar strīdīgajām valsts tiesību normām vajadzētu doties pensijā tikai pēc galīgā sprieduma pasludināšanas, ja ar to ir noraidīta prasība sakarā ar pienākumu neizpildi.
- 99 Treškārt, kas attiecas uz pagaidu pasākumu uzlikt Polijas Republikai pienākumu atturēties no jebkādiem pasākumiem, kuru mērķis ir tiesnešu iecelšana amatā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) to tiesnešu vietā, kuri pensionēti, Polijas Republika apgalvo, ka šīs pagaidu pasākums nav nepieciešams, lai nodrošinātu galīgā sprieduma efektivitāti, jo mehānismi, kas paredzēti Polijas tiesībās, jebkurā

- gadījumā ļaujot nodrošināt tiesnešu, kurus skar strīdīgās valsts tiesību normas, atjaunošanu amatos, ko viņi ieņēmuši pirms pensionēšanas. Proti, tā kā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amata vietas nav nominatīvas, tiesneši, kas pensionēti, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, varētu tikt atjaunoti amatā vai nu vakantajās tiesnešu amata vietās, vai arī – gadījumā, ja visas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amata vietas būtu aizņemtas galīgā sprieduma pasludināšanas dienā, – jaunās tiesnešu amata vietās, ko Polijas Republikas prezidents var tiešā izveidot, izmantojot diskrecionāras pilnvaras.
- 100 Tomēr pretēji Polijas Republikas apgalvojumiem šis dalībvalsts minētie mehānismi nekliedē Komisijas minēto risku.
- 101 Proti, pirmkārt, fakts, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amata vietas nav nominatīvas, pretēji Polijas Republikas apgalvojumam, palielina risku, ka pensionētie tiesneši nevarēs atgriezties amata vietās, ko viņi ieņēmuši pirms pensionēšanas, gadījumā, ja šīs tiesas jaunu tiesnešu iecelšanas procedūra tiktu uzsākta atkārtoti. Tā kā visas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) brīvās tiesnešu amata vietas ir integrētas vispārējā rezervē un pakāpeniski aizpildītas iecelšanas procedūru rezultātā, nav iespējams nodrošināt, ka tiesneši, uz kuriem attiecas strīdīgās valsts tiesību normas, galīgā sprieduma pasludināšanas dienā varēs atsākt pildīt amata pienākumus, ko tie pildījuši pirms viņu pensionēšanas.
- 102 Otrkārt, pieņemot, ka sekas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amatu skaita palielināšanai ar Polijas Republikas prezidenta dekrētu būtu tādas, ka tiktu izveidotas tiesnešu amata vietas palātās, kurās tiesneši, kas pensionēti, piemērojot strīdīgās valsts tiesību normas, pildījuši savas funkcijas, no šīs jauno amata vietu radīšanas tomēr nevar secināt, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmajai priekšsēdētājam un diviem palātas priekšsēdētājiem, kas minēti šī rīkojuma 16. punktā, būtu nodrošināta iespēja atgriezties amatos, kurus tie ieņēma pirms viņu pensionēšanas. Proti, ņemot vērā to, cik ātra ir tiesnešu iecelšanas procedūra šajā tiesā, ko apliecina šī rīkojuma 22.–26. punktā minēto notikumu virkne, šīs amata vietas galīgā sprieduma pasludināšanas dienā varētu būt jau aizņemtas.
- 103 Visbeidzot – fakts, ka pēc Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2018. gada 19. oktobra rīkojuma Komisija/Polija (C-619/18 R, nav publicēts, EU:C:2018:852) *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu iecelšanas procedūra pašlaik ir apturēta, neizslēdz Komisijas pieminēto risku. Proti, ir jāuzsver, ka ar šo rīkojumu noteiktie pasākumi, kas tostarp vērsti uz strīdīgo valsts tiesību normu apturēšanu, attiecīgo tiesnešu atjaunošanu amatos, kurus tie ieņēmuši pirms pensionēšanas, kā arī jaunu tiesnešu un jauna *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmā priekšsēdētāja iecelšanas minēto attiecīgo tiesnešu vietā procedūras iesaldēšana ir spēkā saskaņā ar minētā rīkojuma normu “līdz rīkojuma, ar kuru tiks izbeigta minētā pagaidu noregulējuma tiesvedība, izdošanas brīdim”. No tā izriet, ka tad, ja rīkojumā, ar kuru tiek izbeigta šī procedūra, netiktu noteikti Komisijas lūgtie pagaidu pasākumi, nebūtu garantijas, ka minētās iecelšanas procedūras netiktu atsāktas.
- 104 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka Polijas Republikas argumentācija neļauj pierādīt, ka prasītie pagaidu pasākumi nav pamatoti ar Savienības vispārējām interesēm, uz kurām atsaucas Komisija.
- 105 Otrkārt, Polijas Republika nāk klajā ar virkni argumentu, lai pierādītu, ka tās interese nodrošināt pienācīgu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) darbību ir svarīgāka, un pamatotu to, ka Komisijas prasītie pagaidu pasākumi nav jānosaka.
- 106 Pirmkārt, Polijas Republika atsaucas uz tādu apstākļu pastāvēšanu, kas padarītu pārmērīgi sarežģītu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pensionēto tiesnešu atjaunošanu amatā. Polijas Republika jo sevišķi apgalvo, ka šī atjaunošana amatā prasītu no Polijas iestādēm likumdevēja iejaukšanos, kā arī vispārīgu noteikumu ar papildinošu raksturu pieņemšanu, kas nebūtu saderīgi ar Polijas Konstitūciju.
- 107 Šis arguments ir jānoraida. Kā norādīts šī rīkojuma 95. un 97. punktā, Komisijas prasīto pagaidu pasākumu izpilde uzliek pienākumu Polijas Republikai nekavējoties apturēt strīdīgo valsts tiesību normu, kā arī to īstenošanas pasākumu piemērošanu, un no tā izriet pienākums, gaidot galīgo

spriedumu, piemērot iepriekšējos noteikumus par pensionēšanās vecumu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem un atjaunot situāciju, kāda pastāvēja pirms strīdīgo valsts tiesību normu stāšanās spēkā.

- 108 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru dalībvalsts nevar aizbaidināties ar normām, praksi vai situācijām savā iekšējā tiesību sistēmā, lai attaisnotu tādu pienākumu neizpildi, kas izriet no Savienības tiesībām (spriedums, 2018. gada 4. jūlijs, Komisija/Slovākija, C-626/16, EU:C:2018:525, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 109 Otrkārt, Polijas Republika apgalvo, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pensionēto tiesnešu atjaunošana amatā uz laiku radītu jūtami lielāku sistēmisku risku nekā viņu atstāšana pensijā. It sevišķi situācija, kad tiesnesis tiek atjaunots amatā uz laiku, kura ilgums nav iepriekš noteikts, Polijas Republikas ieskatā radītu risku, ka līdz pat galīgā sprieduma pasludināšanai netiktu nodrošināta šī tiesneša neatkarība.
- 110 Tomēr ir jākonstatē, ka Polijas Republika nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kas ļautu pierādīt šāda riska pastāvēšanu.
- 111 Treškārt, Polijas Republika apgalvo, ka tiesnešu, uz kuriem attiecas strīdīgās valsts tiesību normas, atjaunošana amatā uz laiku būtiski sarežģītu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) darba organizāciju. Tā sevišķi norāda, ka vidēji šai tiesai nepieciešami septiņi mēneši, lai izskatītu lietu, tādējādi laika posmā līdz galīgā sprieduma pasludināšanai tiesneši, kas uz laiku atjaunoti amatā, nevarētu pilnībā izskatīt nevienu lietu.
- 112 Tomēr ir jākonstatē, ka, lai arī šis apstāklis ir svarīgs, tas, būdams attiecināts uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pienācīgu darba organizāciju, nevar prevalēt pār Savienības vispārējām interesēm par to, lai šī tiesa darbotos apstākļos, kuros tiek nodrošināta tās neatkarība.
- 113 Ceturtkārt, Polijas Republika uzskata, ka nav iespējams ieviest pagaidu pasākumu, tai uzliktot pienākumu atturēties no jebkādiem pasākumiem, kuru mērķis ir iecelt tiesnešus *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) amatos, ko atbrīvojuši tiesneši, uz kuriem attiecas strīdīgās valsts tiesību normas, jo *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amatu vietas nav nominatīvas. Turklāt Polijas Republika norāda, ka tiesnešu iecelšanas vakantajās tiesnešu amata vietās *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) bloķēšana varētu negatīvi ietekmēt to personu tiesības, kas kandidējušas uz tiesneša amata vietu šajā tiesā.
- 114 Šajā ziņā papildus šī rīkojuma 108. punktā atgādinātajai judikatūrai būtu jānorāda, ka organizatoriskas grūtības un neērtības, kas radušās kandidātiem uz tiesneša amata vietu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) un kas būtu saistītas ar šāda pagaidu pasākuma noteikšanu, nevar prevalēt pār Savienības vispārējām interesēm nodrošināt tās tiesību sistēmas pienācīgu darbību.
- 115 Tādējādi pēc pārbaudes, kas veikta atbilstoši šī rīkojuma 91. punktā minētajai judikatūrai, ir jākonstatē, ka Savienības vispārējās intereses nodrošināt tās tiesību sistēmas pienācīgu darbību varētu būtiski un neatgriezeniski tikt skartas, gaidot galīgā sprieduma pasludināšanu, ja netiktu noteikti Komisijas prasītie pagaidu pasākumi, bet prasība sakarā ar pienākumu neizpildi tiktu apmierināta.
- 116 Savukārt Polijas Republikas intereses nodrošināt pienācīgu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) darbību nevar tikt tādā veidā skartas gadījumā, ja tiktu noteikti Komisijas prasītie pagaidu pasākumi, bet prasība sakarā ar pienākumu neizpildi tiktu noraidīta, ņemot vērā, ka šīs noteikšanas vienīgās sekas būtu saglabāt, uz ierobežotu laiku, tiesiskā regulējuma piemērošanu, kas pastāvēja, pirms tika pieņemts Likums par Augstāko tiesu.
- 117 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka šajā lietā interešu izsvēršana nosliecas par labu tam, lai tiktu noteikti Komisijas lūgtie pagaidu pasākumi.

118 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, šā rīkojuma 1. punktā norādītais Komisijas pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu ir jāapmierina.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) izdod rīkojumu:

1) Polijas Republikai nekavējoties un līdz galīgā sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks izbeigta tiesvedība lietā C-619/18,

- ir jāaptur 2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu) 37. panta 1.–4. punkta un 111. panta 1. un 1.*bis* punkta, 2018. gada 10. maija *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, Likumā par Augstāko tiesu un noteiktos citos likumos) 5. panta, kā arī jebkādu pasākumu, kas pieņemti šo noteikumu īstenošanai, piemērošana;
- ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) tiesneši, ko skar strīdīgās valsts tiesību normas, var turpināt pildīt savus pienākumus amatā, kuru viņi ieņēma 2018. gada 3. aprīlī, kad stājās spēkā Likums par Augstāko tiesu, tādā pašā statusā un ar tādām pašām tiesībām un nodarbinātības nosacījumiem, kādi uz viņiem attiecas līdz 2018. gada 3. aprīlim;
- ir jāatturas no jebkādam darbībām, kas saistītas ar jaunu tiesnešu iecelšanu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) to tiesnešu vietā, uz kuriem attiecas šīs pašas tiesību normas, kā arī no jebkādiem citiem pasākumiem, kas saistīti ar jauna minētās tiesas pirmā priekšsēdētāja iecelšanu vai ar tās personas norādīšanu, kas ir pilnvarota vadīt minēto tiesu tās esošā pirmā priekšsēdētāja vietā līdz jauna pirmā priekšsēdētāja iecelšanai, un
- vēlākais mēneša laikā pēc šī rīkojuma paziņošanas un pēc tam regulāri katru mēnesi jāziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ko tā būs veikusi, lai pilnībā izpildītu šo rīkojumu.

2) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana tiek atlikta.

[Paraksti]